

Citiți lecția din manual: *Discurs antievreiesc și legislație antisemită în Germania nazistă*, notați schița lecției pe caiete și rezolvați fișele de lucru.

Discurs antievreiesc și legislație antisemită în Germania nazistă

1. Definiție

Mischlinge (din limba germană: „metis”, „corcitură”) = persoane care au provenit dintr-o familie „iudeo-ariană”. Au fost considerate *mischlinge*: persoanele care au avut doi bunici evrei, dar nu au aparținut religiei iudaice la data adoptării Legilor de la Nürnberg, și nu au fost la această dată căsătorite cu o evreică/un evreu și nu au contractat ulterior o asemenea căsătorie (*Mischlinge* de gradul I); persoanele care nu au avut decât un evreu printre bunicii lor (*Mischlinge* de gradul al II-lea).

Volksgemeinschaft (din limba germană: „comunitatea poporului”) = comunitatea unită a poporului arian, omogen etnic, biologic, cultural, lingvistic și istoric.

1. Antisemitism și nazism

- 1914-1918 - în Primul Război Mondial, evreii au luptat în cadrul armatelor naționale europene, fie de partea Triplei Alianțe (Puterile Centrale), fie de partea Triplei Înțelegeri (Antanta) ⇒ 1919 - evreilor europeni li s-a recunoscut statutul de minoritate națională;
- 1918-1919 - desfășurarea Revoluției Germane ⇒ căderea guvernului, abdicarea împăratului Wilhelm al II-lea (1888-1918) și instabilitate politică (ascensiunea partidelor de extrema stângă, comuniste), noua conducere cerând încheierea armistițiului (11 noiembrie 1918) prin care s-a pus capăt Primului Război Mondial;
- 1918-1945 - în Germania interbelică, s-a accentuat politica revanșardă și de revizuire a condițiilor de pace impuse prin Tratatul de la Versailles (1919: Germania a fost declarată vinovată pentru declanșarea Primului Război Mondial, a fost obligată să plătească despăgubiri de război și a pierdut teritorii, populație, resurse naturale și coloniile extraeuropene) ⇒ accentuarea discursului antisemit;
- 1920-1933 - Republica de la Weimar, o democrație parlamentară care a fost zguduită de instabilitate și polarizare socială, nu a reușit să relanseze economia germană, fiind profund afectată de Marea Criză Economică (1929-1933) ⇒ ascensiunea extremei drepte: Liga Pangermanică, Liga Rasistă Germană pentru Apărare și Atac, Liga Agrariană Germană și Societatea Thule;
- 1919-1933 - Partidul Muncitorilor Germani (D.A.P.), fondat de Anton Drexler și Karl Harrer, l-a ales drept conducător pe Adolf Hitler (1933-1945), iar după schimbarea numelui în Partidul Național Socialist al Muncitorilor Germani (N.S.D.A.P., nazist) s-a axat pe atragerea sprijinului populației germane, prin promovarea unui discurs revanșard, naționalist, rasist, antisemit, anticomunist și anticlericalist;
- naziștii, adepții teoriei conspiraționiste a „cușitului înfipt în spate”, au pus înfrângerea din Primul Război Mondial pe seama unui complot al comunității evreiești (mitul „conspirației mondiale evreiești” și cel al „iudeo-bolșevismului”), aceasta fiind portretizată drept răul absolut, formată din dușmanii Reich-ului și al ideii de Germanie Mare, paraziți, decadenți, corupători de copii, vampiri și iubitori de bani, în ciuda numărului mic de evrei (1933: 525.000-565.000 evrei, 1% din populație);
- conform doctrinei naziste, rasa germană (sau ariană), *ubermensch* (din limba germană: „supraoameni”), pentru a se dezvolta, avea nevoie de *Lebensraum* (din limba germană: „spațiu vital”), care putea fi obținut în Europa de Est, pe seama slavilor, *untermensch* (din limba germană: „suboameni”), persecutarea și exterminarea raselor considerate inferioare (evrei, romi și slavi), persoanelor cu dizabilități fizice și psihice, socialiștilor și comuniștilor, minorităților sexuale și religioase, și oricine ar fi fost o amenințare pentru „puritatea rasială” a poporului arian;
- 8-9 noiembrie 1923 - a avut loc Puciul de la berărie: Adolf Hitler a încercat să ajungă în fruntea Germaniei printr-o lovitură de stat ⇒ Hitler a fost arestat, iar pe parcursul celor nouă luni de detenție

a scris lucrarea de căpătâi a mișcării naziste, *Mein Kampf* (din limba germană: „*Lupta mea*”);
- 6 noiembrie 1932 - naziștii au câștigat alegerile parlamentare (33.1% din voturi), dar nu au obținut majoritatea ⇒ 30 ianuarie 1933 - cu sprijinul politicianilor germani, Hitler a devenit cancelar.

2. Legislație antisemită

- 1933-1940 - deținând toată puterea, cancelarul Adolf Hitler (1934: *Fuhrer*, din limba germană: „*conducător*”) a inițiat măsuri legislative dure pentru eliminarea evreilor din societatea germană:
 - a. 1933 - boicotul magazinelor evreiești: membri de partid și poliția au marcat magazinele cu o „*stea albă*” sau cu inscripția „*evreu*” și nu au permis germanilor să le frecventeze;
 - b. Legea referitoare la reabilitarea funcției publice (7 aprilie 1933): a stipulat pensionarea obligatorie a funcționarilor nearieni, în special judecătorii și procurorii evrei;
 - c. 25 aprilie 1933 - evreii nu au mai avut dreptul să dețină titluri universitare;
 - d. Mai 1933 - în cadrul unor mari ceremonii publice naziștii au ars cărțile autorilor evrei sau alte categorii asociate (comuniști și liberali);
 - e. Legea Presei (octombrie 1933): a fost înființată Camera de Cultură a Reich-ului, iar jurnaliștii evrei au fost dați afară din presă;
 - f. Legile de la Nurnberg (Legea Cetățeniei Reich-ului și Legea pentru Protejarea Sângelui și Onoarei Germane: 15 septembrie 1935): evreilor li s-a retras cetățenia germană (au primit statutul de „*supuși*” ai Reichului), fiind considerați semiți toți cei care au avut un bunic evreu („*o picătură de sânge evreiesc*”), s-a făcut distincția între evrei și **Mischlinge** (gradul I și gradul al II-lea) și s-au interzis căsătoriile între germani, evrei și rromi;
 - g. 8 noiembrie 1937 - la Munchen, autoritățile germane au organizat o expoziție itinerantă intitulată *Der Ewige Jude* (din limba germană: „*Evreul etern*”), în care au fost prezentate fotografii, caricaturi și scurte texte în care au fost scoase în evidență „*caracteristicile antropomorfe*” ale evreilor, egoismul acestora și „*răutatea specifică rasei*”;
 - h. 1937-1938 - medicii evrei nu au mai avut voie să îngrijească pacienți ne-evrei, iar avocaților evrei le-a fost revocată licența;
 - i. Legea privind modificarea numelor de familie și a numelor personale (17 august 1938): evreii au fost obligați să adauge prenumele Sara și Israel în documentele oficiale și ca toate pașapoartele lor să fie ștampilate cu litera *J* de la *Jude* (din limba germană: „*evreu*”);
 - j. *Kristallnacht* (din limba germană: „*Noaptea de Cristal*”) - 9-10 noiembrie 1938: germani de rând și membri ai organizațiilor paramilitare naziste SA (*Sturmabteilung* = „*Batalioanele de asalt*”) și SS (*Schutzstaffel* = „*Eșalonul de protecție*”) au agresat persoane de origine evreiască și au devastat magazinele acestora ⇒ 200 sinagogi distruse, 100 evrei uciși, iar 30.000 au fost trimiși în lagăre de concentrare;
 - k. 15 noiembrie 1938 - Ministerul german al Educației le-a interzis copiilor evrei să mai frecventeze școlile publice;
 - l. aprilie 1939 - evreilor le-au fost confiscate toate averile și li s-a interzis frecventarea locurilor publice, a teatrelor și a plajelor;
 - m. Legea de închidere a evreilor în ghetouri (30 aprilie 1939): evreii și ne-evreii nu au avut voie să locuiască în aceleași clădiri;
 - n. 28 noiembrie 1940 - a avut loc premiera filmului documentar *Der Ewige Jude*, comandat de ministrul propagandei Paul Joseph Goebbels, în care au fost intercalate scene din viața mizeră a evreilor din ghetoul polonez din Varșovia cu imagini ale șobolanilor, astfel încât să încurajeze asocierea dintre evrei și rozătoare, deoarece „*evreii diferă de noi fizic, dar mai ales sufletește*”.
- 1933-1939 - în paralel cu promovarea unei politici antisemite de stat, pentru a realiza **Volksgemeinschaft**, Adolf Hitler și elitele național-conservatoare au desfășurat un proces intens de îndoctrinare și înregimentare a populației germane prin intermediul unor organizații precum Tineretul Hitlerist și Liga Fetelor Germane.

Pentru o mai bună înțelegere a subiectului studiat vizionați următoarele videoclipuri:

<https://www.youtube.com/watch?v=L52e29SVyYc>

<https://www.youtube.com/watch?v=oMK4Nry2QXo>

<https://www.youtube.com/watch?v=xTy1tUi1IAA>

Fișă de lucru: Discurs antievreiesc și legislație antisemită în Germania nazistă

Citiți cu atenție textele de mai jos, apoi răspundeți cerințelor:

A. „După Kristallnacht, poliția a arestat 30.000 de evrei și i-a plasat în lagăre de concentrare. După eliberarea acestora, cererile de părăsire a Germaniei au crescut, deși puține cereri de obținere a unei vize pentru străinătate au avut succes.

Considerate în mare măsură drept punctul de cotitură care a condus la escaladarea politicilor și a sentimentelor antievreiești din Germania nazistă, evenimentele nu au condus la nici o acțiune semnificativă din partea guvernelor aliate împotriva naziștilor și nici nu au stimulat acceptarea refugiaților evrei de către alte țări. În vara anului 1939, refugiaților de la bordul (MS St. Louis) li s-a refuzat intrarea în Statele Unite, Canada și Cuba (...) revenind în cele din urmă în Europa în iunie. Majorității refugiaților li s-a oferit azil în Franța, Belgia și Olanda. Istoricii estimează că majoritatea celor de la bord au fost uciși în cele din urmă la Auschwitz după invadarea acestor țări.”

(<https://aboutholocaust.org>, articolul *Ce a fost „Kristallnacht”?*)

B. „Din 1941, a fost ordonată mutarea evreilor în Judenhauser (case pentru evrei), a căror administrare a fost încredințată comunităților evreiești. Deplasările zilnice ale acestora au fost strict reglementate și reduse: în 1938, evreilor le-au fost retrase carnetele de conducere, în anul următor li s-a interzis să iasă din casă după ora 20. Din 1941 li s-a interzis să părăsească rezidența comună și să utilizeze mijloacele de transport public la orele de vârf sau să aibă telefon. Din 1942, nu li s-a mai permis să folosească nici un mijloc de transport în comun.

În plus, au fost introduse măsuri specifice de identificare. În 1938, au fost eliberate pașapoarte marcate cu litera J, inițiala cuvântului Jude (evreu). Din 1941, au fost obligați să poarte o stea galbenă în piept, astfel încât să fie ușor de identificat de poliție. Emigrarea, încurajată până în 1939, a fost interzisă în toamna lui 1941. În acest fel, a fost sancționată izolarea totală a evreilor de populația germană. Următorul pas, deportarea, a fost numai o chestiune de timp.”

(Alessandra Minerbi, *Istoria ilustrată a nazismului*)

1. Menționați, din sursa A, o urmare a refuzului S.U.A., Canadei și Cubei de a primi evreii refugiați din Germania.

2. Transcrieți, din sursa B, două măsuri luate de naziști împotriva evreilor în anul 1941.

3. Argumentați, într-un text de minim 200 de cuvinte, decizia izolării evreilor de populația germană.

BIBLIOGRAFIE:

1. Boşcodeală, Felicia Elena, Ciobanu, Loredana, Şerban, Nicolae, *Istoria evreilor. Holocaustul: Manual pentru clasa a XI-a/a XII-a*, Editura Booklet, Bucureşti, 2024.
2. Waldman, Felicia, Tudorancea, Anca, Cioflâncă, Adrian, Iancu, Carol, Radu, Adriana, Romandaş, Bogdan-Florin, *Istoria evreilor. Holocaustul: Manual pentru clasa a XI-a/a XII-a*, Editura Corint Logistic, Bucureşti, 2024.
3. Florian, Alexandru (coordonator), Boboc, Daniel, Drăguşin, Nicolae, Matei, Petre, Petrescu, Florin, Stan, Gabriel, Stanciu, Măriuca, *Istoria evreilor. Holocaustul: Manual pentru clasa a XI-a/a XII-a*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2024.
4. Soare, Aurel Constantin, Săvuţă, Irina Ema, Rados, Maria, Căplescu, Iuliana Maria, *Istoria evreilor. Holocaustul: Manual pentru clasa a XI-a/a XII-a*, Editura Litera, Bucureşti, 2024.
5. Florea, Cosmin-Ionuţ, Stan, Viorica, Țigău, Dragoş Lucian, *Istoria evreilor. Holocaustul: Manual pentru clasa a XI-a/a XII-a*, Editura Sigma, Bucureşti, 2024.
6. Johnson, Paul, *O istorie a evreilor*, Editura Humanitas, Bucureşti, 2019.
7. Caplan, Jane (coordonator), *Istoria Germaniei naziste*, Editura Orizonturi, Bucureşti, 2020.
8. Layton, Geoff, *Germania: Al Treilea Reich, 1933-1945*, Editura ALL, Bucureşti, 2001.
9. Minerbi, Alessandra, *Istoria ilustrată a nazismului*, Editura Enciclopedia RAO, Bucureşti, 2006.

